

סרוק לקריאה בנייד

גיאורגיה - עפתי! - המלצות על טיולי תרמילאים

אביטל ישראל - מערכת אתר למטייל - 02/03/2017

גיאורגיה הקטנה היא רבת ניגודים: יש בה הרים מושלגים וקרחונים, אך גם חוף ים ועיירות קייט; יש שטחים נרחבים, הזרועים בכפרים קטנטנים מסורתיים, אך גם ערים מתועשות ומתויירות. מסלולי הטיול בטבע המרהיב, האוכל המצוין והבניינים העתיקים, יחד עם קרבתה הרבה לארץ הפכים את הטיול בגיאורגיה לחוויה בפני עצמו

היסטוריה קצרה וסקירה כללית על המדינה

[גיאורגיה](#) היפהפייה חוותה היסטוריה ארוכה ומפוארת, ולמרות המלחמות הרבות העקובות מדם שנאלצה להתמודד מולן, הצליחה לשמר את המסורת והתרבות הייחודית שלה, לאורך כ-9,000 שנים. פריטים ארכיאולוגיים רבים, המעידים על ההיסטוריה המרשימה של המדינה נמצאו בכל רחבי גיאורגיה, יחד עם מבנים עתיקים, הכוללים כנסיות, מנזרים ובתים פרטיים, שהשתמרו היטב או שופצו, כעדות יפהפייה להיסטוריה הארכיטקטונית המיוחדת.

הנצרות הגיעה לגיאורגיה במאה הראשונה לספירה, אך התקבלה כדת הרשמית רק כעבור שלוש מאות שנה, כאשר המלכים התנצרו על ידי הקדושה נינו (שעל שמה נקראות נשים רבות במדינה).

לפני שמטיילים במדינה הקטנה והיפה, שווה אולי להכיר קצת מההיסטוריה שלה, על מנת להבין חלק מאופיה הייחודי. לאורך השנים, המדינה סבלה ממלחמות רבות, נגד האימפריות הגדולות שפלשו, כבשו והרסו שטחים נרחבים במדינה פעם אחר פעם במהלך השנים: תחילה היו אלה הפרסים, אחריה הערבים, המונגולים, העותמנים והרוסים. תור הזהב היה במאה ה-11 עד המאה ה-13, שאז המלך דוויט אגמשנבלי (דוד הבנאי) כונן שלטון עצמאי וביסס את גיאורגיה כמעצמה חשובה וכמוקד מרכזי לנצרות.

יתרה מכך, במהלך שלטונה נינתו, המלכה תמר (שעל שמה נקראים מאות אתרים, רחובות ומבנים במדינה), הממלכה גדלה עד שכלל גם חלקים מדרום רוסיה ומטורקיה, כמו גם שטחים נרחבים של המדינות המוכרות כיום כאזרבייג'אן וארמניה. תמר היתה כה אהובה ונערצת, עד שכינויה (עד היום!) הוא "המלך תמר".

תור הזהב הסתיים באלימות עם הפלישה מונגולית, ואחריה הפרסים והעותמאנים פיצלו את המדינה וכל אחד שלט בחלק אחר בה. בסוף המאה ה-18 הרוסים הגיעו "לחלץ" את גיאורגיה מידי הטורקים - וביססו את שליטתם בה בעצמם. גיאורגיה היתה עצמאית לשלוש שנים בלבד בתחילת המאה העשרים, עד שנכבשה מחדש על ידי הצבא האדום וצורפה לברית המועצות, תחת שלטון האימים של סטאלין (שהיה גיאורגי בעצמו). עד היום נזכרים בנוסטלגיה, בעשורים שאחרי מותו של הדיקטטור (שנות ה-60 וה-70), כתקופת שלום ושגשוג.

אחרי התפרקות ברית המועצות, קמו גלי מחאה גדולים בגיאורגיה, והממשלה האנטי-קומוניסטית החדשה הכריזה על עצמאות ב-9 באפריל 1991. מיד אחר כך התחילו מהומות, שבסופו הפילו את ההשלטון וראש הממשלה ברח לצ'צ'ניה והוחלף על ידי אנשי צבא. השליט החדש שיפר את מעמדה של גיאורגיה בעולם, אך החלו מלחמות אלימות עם החבלים דרום אוסטיה ואבחזיה - שעד היום מסרבים לקבל את השלטון הגיאורגי ומצהירות על ריבונותן.

ב-2003 התרחשה "מהפכת הוורדים", שבעקבותיה נבחר ראש ממשלה חדש, שמיגר את השחיתות במשטרה, שיפר תשתיות, תנאי מחיה ומצב כללי. בשנת 2008 הצבא הגיאורגי ניסה לפלוש לדרום אוסטיה, אך הובס על ידי הצבא הסובייטי תוך ימים ספורים. המהלך הביא לכך שמתקני צבא גיאורגיים פוצצו על ידי חיל האוויר הרוסי, אך גם למתיחות מתמשכת. עד היום יש חיילים ומתקנים צבאיים לאורך הגבולות, הסגורים כולם וכוללים גם חרם מוצרים על גיאורגיה.

בשנים האחרונות גיאורגיה חווה תקופת רגיעה וחיים נינוחים יחסית. היחסים הרעועים עם רוסיה אמנם מביאים לבעיות כלכליות, אך באותו הזמן המדינה מנסה להתקרב למערב על ידי התיידדות עם אירופה וארצות הברית (מה שמחמיר את המצב עם רוסיה, כמובן). נראה שהמדינה השלימה עם כך ומנסה למצות את הפוטנציאל שבה עד כמה שאפשר.

הערים הגדולות במדינה, שנמצאות בעיקר במרכזה הולכות ומתפתחות. תוכלו למצוא בהן את כל השירותים והמתקנים שנמצאים בכל עיר גדולה ומרכזית אחרת ברחבי העולם - החל מבתי חולים ומקומות בילוי וכלה ברשתות אופנה בינלאומיות ותשתיות תיירותיות מפותחות. יש מספר שדות תעופה בינלאומיים ברחבי המדינה, שמקלים את ההגעה אליה. בקיץ תושבי המדינות השכנות נוהרים לגיאורגיה על מנת ליהנות מעיירות הנופש והאקלים החם של חוף הים ואילו בחורף אלפים מגיעים

להרים ולאתרי הסקי.

ככל שמתרחקים מהערים המרכזיות הספורות של גיאורגיה, נחשפים לטבע הפראי והיפהפה של המדינה, שמנוקד בעיירות קטנות ובכפרים זעירים. היישובים האלה מאוכלסים לפעמים על ידי משפחות ספורות בלבד, ולעתים אפילו באדם אחד. המראה של מבנה אחד על צלע ההר או ערובה מעשנת אחת בין בניינים הרוסים אחרים אינו נדיר כל כך. אך גם כפרים גדולים יותר, עם עשרות ומאות (ולעתים אפילו אלפי) תושבים נפוצים יחסית.

המקומות הקטנים יותר כה נידחים, עד שפעמים רבות אין להם מים זורמים או חשמל קבוע, ולעתים עלולות להיות הפסקות חשמל של מספר שעות (אז לא לשכוח לקחת איתכם פנס: אתם עלולים להיתקע שעות בחושך ובחלק מהפעמים השירותים יהיו מחוץ לבניין שאתם ישנים בו). בחורף המצב הופך לקשה יותר, כיוון שהחשמל עלול להתנתק למשך ימים שלמים, ותשתיות הכבישים הרעועות ממילא, מתכסות בשלג ומאות בתים מוצאים עצמם מנותקים לחלוטין משאר המדינה למשך שבועות.

עם זאת, אם אינכם מתכננים להגיע לביקור באזורים הנידחים בחורף, השלווה והפסטורליות הופכים למבורכים. תזכו לקבל הצצה לחיים המסורתיים ולהרגיש שנזרקתם כמה מאות לאחור - אנשים עובדים בטבע, רועים את כבשיהם, מסדרים חבילות קש ואוגרים אוכל לקראת החורף. השבילים אינם סלולים ומלאים בבוצ והבתים העתיקים מטולאים ופעמים רבות מעלים עשן בארובותיהם. תוסיפו לזה את התפאורה המהממת שמקיפה את היישובים מכל עבר, ותרגישו בעולם אחר לחלוטין.

שפה ושליטה באנגלית

בגדול, הגיאורגים הם עם ידידותי ונחמד, שאוהב לדבר ולספר על ההיסטוריה והתרבות המקומית לכל זר שנקרה בדרכו. לעתים נראה שכלל לא מעניין אותם אם בני שיחם מבינים את הנאמר או לא - הם מאוד רוצים לחלוק. השפה הרשמית בגיאורגיה היא גיאורגית, אך רובם ככולם מדברים גם רוסית, כשריד לשלטון הסובייטי במדינה. כיוון שכך, אם אתם מטיילים עם דובר רוסית - אתם מסודרים ויכולים להסתדר בקלות במהלך הטיול במדינה.

מנגד, רובם המכריע של התושבים אינו דובר אנגלית כלל, כך שיתכן ותאלצו לדבר במילים פשוטות מאוד (שגם אותן בדרך כלל לא יבינו) ובעיקר בתנועות ידיים. הדבר נכון כמעט לכל האנשים שתפגשו בדרך - החל מנהגי מרשרוטקה (המיניבוס המקומי) ועובדי חברות השכרת הרכב וכלה בבעלי גסטהאוסים. ככלל, ככל שהמקום שתשהו בו יהיה נידח יותר, הסיכוי שבו תתקלו במקומי דובר אנגלית הולך ופוחת (אלא אם כן במקרה מתארח במקום בן משפחה מהעיר הגדולה - ואז הוא יוכל לשמש כמתרגם).

חלק מהצעירים בערים הגדולות מדברים אנגלית ברמה כלשהי, אך גם זה אינו הימור בטוח, ודווקא דוברי הגרמנית שביניכם יוכלו לתקשר עימם בקלות רבה יותר. נראה כי הצעירים הגיאורגים הגיעו למסקנה שגרמנית היא "שפת העתיד" ולכן רבים למדו אותה (במקום רוסית!) וינסו לדבר עמכם בשפה זו, מתוך הנחה שדווקא את זה תבינו (למרות שתנסו להסביר להם שלא).

גיאוגרפיה/טופוגרפיה

למרות שגיאורגיה משתרעת על פני 70,000 קמ"ר בלבד, היא בעלת טופוגרפיה מגוונת במיוחד, וניתן למצוא בה פסגות מושלגות ומזג אוויר אלפיני, אך גם חוף ים מהביל עם אקלים סובטרופי. המשמעות של הדבר הוא שאפשר ליהנות מאטרקציות שלג בחורף ומרצועת החוף הארוכה בקיץ. בנוסף, יש בה שטחים נרחבים, עמקים צרים ורחבים, משאבי טבע רבים וכ-25,000 נהרות.

בצפון המדינה נמצא רכס הרי הקווקז הגדול (שמהווה את הגבול הטבעי עם רוסיה), בדרומה נמצא רכס הרי הקווקז הקטן (שמקביל לגבול הדרומי עם ארמניה וטורקיה) וביניהם נמצאים שני רכסים נוספים ה-Surami וה-Imereti, שמקשרים ביניהם ונמוכים בהרבה. במערב נמצא הים השחור. מיקומה הייחודי של המדינה ממצב אותה בדיוק על הגבול בין אירופה ואסיה, כך שאפילו רבים מהתושבים עצמם לא יידעו לענות אם יישאלו באיזו יבשת הם נמצאים.

תיאור מסלול קצר ומסלול ארוך

מי שמגיע לגיאורגיה רק בשביל לטייל בטבע, יכול להתמקד בחבלים הצפוניים במדינה - סוונטי וקזבגי, שבכל אחד מהם יש מסלולי טיול רבים, נופים מרהיבים ואווירה נהדרת. למרות הדימיון ביניהם הם שונים אחד מהשני, ולכן כדאי בכל זאת לבקר בשניהם - בשביל למקסם את החוויה. קזבגי קרובה מאוד לטביליסי, כך שאם יוצאים מוקדם, אפשר בהחלט לשלב את הנסיעה אליה עם יום טיול. לעומת זאת, מסטיה נמצאת במרחק של כתשע שעות מהבירה, כך שיום שלם יתבזבז לכם על נסיעה. תשתית הכבישים במדינה לא מאפשרת מעבר ישיר בין סוונטי לקזבגי ולכן יש צורך לחזור לטביליסי באמצע.

מסלול קצר (כעשרה ימים): [טביליסי](#) - [סוונטי](#) (יום מסטיה, יום אושגולי, [ארבעה ימים טרק](#)) - טביליסי - [קזבגי](#).

אם תרצו לעשות טיול מקיף יותר, שכולל גם אתרים היסטוריים, תרבות ויין, כדאי להשקיע זמן רב יותר בטיול, כדי שתוכל להגיע לחבלי ארץ נוספים ולאפשר זמן נסיעה סביר ממקום למקום.

מסלול ארוך (כשלושה שבועות): [טביליסי](#) - [סוונטי](#) - [קוטאיסי](#) (בשביל לשבור את הנסיעה לטביליסי

ולבקר בוורדזיה) - [טביליסי](#) (כולל מצחתה) - [קזבגי](#) - קאחתי (כולל דויט גרג'ה).

5 דברים שאסור לפספס

[טיול בסוונטי](#) - בכל ביקור בגיאורגיה, בין אם מדובר בטיול ארוך או קצר - חייבים להגיע לסוונטי, חבל הארץ היפה ביותר במדינה. אמנם קצת מסורבל להגיע אליו, אבל הנסיעה הממושכת שווה את זה. ברגע שתראו את ההרים המוריקים, הקרחונים שמעליהם והכפרונים הקטנטנים והציוריים, הפזורים לאורך הדרך, כשבתוכם וביניהם המגדלים הסוואניים המפורסמים - תשמחו על ההשקעה. אם אתם בעניין של טרק - כדאי מאוד לעשות את המסלול של [מסטיה-אושגולי](#) (ארבעה ימים). אם אין לכם זמן או חשק - כדאי פשוט להעביר כמה ימים בכפרים היפהיים, לצאת לטיולי יום בטבע המרהיב או אל הקרחונים המפורסמים, ליהנות מהשלווה והאווירה הפסטורלית, ולנסות למצוא דרך להיכנס לאחד המגדלים העתיקים.

[הדרך הצבאית וקזבגי](#) - הגן הלאומי נמצא במרחק של כשלוש שעות נסיעה מטביליסי הבירה, ומומלץ מאוד להגיע לאזור, שנמצא ממש ליד הגבול הצפוני עם רוסיה. למרות שגם קזבגי, בדומה לסוונטי, נמצאת בצפון המדינה, הנוף בה שונה לחלוטין: עמקים רחבי ידיים, נהרות ונחלים צלולים יותר, כפרים קטנים (בסגנון בניה שונה מסוונטי) ואווירה מיוחדת. בקזבגי נמצאת כנסיית גרגטי המפורסמת, ששווה ביקור ולו רק בשביל הנוף המרהיב הנשקף ממנה, והאמיצים יכולים אף להמשיך לטפס אל עבר קרחון גרגטי והר קזבק האימתניים. יש מגוון רחב מאוד של טיולי יום באזור, בכל דרגות הקושי והאורכים - צריך רק לבחור כמה ימים תרצו להעביר כאן. אגב, אם אתם מתניידים בעצמכם, יש אינספור נקודות נחמדות ונעימות לעצירה ולתצפית בדרך הצבאית - הכביש המקשר בין טביליסי לקזבגי.

[ביקור בוורדזיה](#) - עיר המערות המיוחדת, הנמצאת במרכז המדינה, היא מחזה יוצא דופן וייחודי. מדובר באלפי חדרים ואולמות שנחצבו בסלע בסביבות המאה ה-12, ושימשו עיר של ממש עבור הנזירים באותה התקופה. כיום ניתן לטייל בין המערות והמנהרות, להתרשם מהעיטורים והחפצים שנמצאים בהן, ולהתפעל מכך שעדיין יש נזירים שחיים שם. תוסיפו לכל זה את הסביבה היפהפיה שבה נמצאת ורדזיה - בין הרים ונהרות - ותבינו למה אסור לפספס את החוויה. אפשר להגיע אליה מבורג'ומי או [מקוטאיסי](#), ומדובר בטיול יום (או חצי יום, אם אתם ניידיים).

סיור ביקבים בקחטי - גיאורגיה טוענת לכתר "ממציאת היין", שכן נמצאו בה יקבים בני אלפי שנים. כיוון שכך, היין הגיאורגי נחשב למשובח במיוחד, ויש ששמים אותו בשורה אחת עם היין הצרפתי או האיטלקי. מבין המגוון הרחב של יינות ויקבים הפזורים ברחבי המדינה, האזור המומלץ ביותר לסיור יקבים וטעימות הוא קאחטי. בחבל זה בלבד יש אינספור יקבים, המייצרים אינסוף סוגי יין שונים, ולא

תוכלו לנסוע יותר מדקות ספורות מבלי שתתקלו ביקב או בכרם. אם אתם ניידים - כדאי פשוט לעצור במקומות אקראיים, ליהנות מכוסית משקה ובמידת האפשר - לסייר ביקב. אם לא - יש שלל אפשרויות לטיולים מאורגנים, שייקחו אתכם לטעימות ולסיור ביקב. אם מעניין אתכם רק לשתות יין ולא לסייר - אפשר לעשות את זה פחות או יותר בכל מקום ברחבי החבל. היין לא יקר והטעם מצוין.

זלילת מיטב המנות במטבח הגיאורגי- בצקים, גבינות ובשרים. מה עוד צריך בעצם? המאפים הגיאורגים הנהדרים (סוגי החצ'אפורי השונים), המרקים המחממים, התבשילים המיוחדים וכופתאות הבצק (חינקלי) - והכל טעים, זול, משביע ונגיש. המטבח הגיאורגי הוא חוויה בפני עצמה, שאסור לפספס במהלך טיול במדינה (ולא להסתפק רק בלחם או במנות מערביות!).

למה זלילה? כי בגיאורגיה אין "קצת" אוכל. כל ארוחה היא ארוחה: מגוון רחב מאוד של מנות מכל הסוגים והמינים, המלווים בין או בצ'ה צ'ה (וודקה גרוזינית, לרוב מופקת מענבים). במסעדות מקומיות הסועדים מזמינים מנות לכל השולחן והשפע הוא כה רב - שבדרך כלל נשאר המון אוכל גם בתום הארוחה. אם אתם מתכננים לינה בגסטהאוס (מה שככל הנראה יקרה אם תטיילו בכפרים) - צפו לתחושת שובע לאורך כל היום והלילה. ארוחות הבוקר גדולות ומגוונות וארוחות הערב עשירות ובלתי נגמרות, עד כדי כך, שלעתים יהיה לכם לא נעים, כי זה נראה שלא אכלתם בכלל.

תחבורה

טיסה: רוב המטיילים הישראלים מגיעים לגיאורגיה בדרך זו, שכן היא הפשוטה ביותר וגם לא יקרה מאוד. אפשר להגיע ל**טביליסי** בטיסה ישירה של כשעתיים-שלוש (בקיץ גם ל **בטומי**). לחלופין, אפשר לקחת טיסת המשך דרך טורקיה או קרואטיה. היתרון באפשרויות האלה היא שיש תדירות טיסות גבוהה יותר אל יעדים אלה ומהם, למרות שההבדל במחיר עלול להיות זניח. שדות התעופה הבינלאומיים בטביליסי (www.tbilisiairport.com) ובבטומי (batumiairport.com) נמצאים מרחק קצר ממרכזי הערים, כך שאפשר להגיע אליהם בקלות באמצעות נסיעה קצרה באוטובוס או במונית.

מי שמתכנן לשלב את גיאורגיה בטיול גדול יותר באזור (ארמניה, אזרבייג'אן או טורקיה), יכול לנסות את אחת האפשרויות הבאות:

אוטובוס: אפשר להגיע לטביליסי באמצעות אוטובוס ישיר מבאקו, בירת אזרבייג'אן או באוטובוס אקספרס מאיסטנבול, שבטורקיה.

רכבת: אופציה נוספת להגיע מבאקו לטביליסי היא באמצעות רכבת. זוהי אפשרות שקיימת גם למי

שמתכנן להגיע לבירת גיאורגיה גם מירבאן, שבארמניה. אל תצפו לרכבות חדישות ומשוכללות, אבל הן פונקציונליות ויחסית יעילות.

ספינות: לא אופציה פופולארית במיוחד, אבל יש אופציה להגיע לבטומי ולפוטי גם דרך הים - מאיסטנבול או מאודסה, שבאוקראינה.

תחבורת פנים

מרשרוטקה: הדרך הנפוצה ביותר להתנייד בתוך המדינה היא במוניות שירות, הקרויות מרשרוטקות. אין בגיאורגיה אוטובוסים בינעירוניים, לכן אם תרצו להגיע ממקום למקום - קרוב לוודאי שתסעו במרשרוטקה. מדובר במוניות שירות, עם מקומות ל-10-12 אנשים, בדרך כלל בלי מזגנים. פעמים רבות זו תהיה גם הדרך היחידה (מלבד מונית או רכב שכור) שבה תוכלו להגיע מנקודה א' לנקודה ב'.

התחנות המרכזיות בערים הגדולות ([טביליסי](#), [בטומי](#), [קוטאייסו](#) ועוד) מחולקות לרציפים קבועים, שמהם יוצאות המרשרוטקות בשעות נקובות מראש. אך זהו לא המצב כשמנסים להגיע ממקום קטן אחד לאחר או אפילו ממקום קטן לגדול (כמו טביליסי, לצורך העניין). לדוגמה, אין שעות קבועות של מרשרוטקות בין אושגולי למסטיה, ולעתים תאלצו לחכות זמן רב עד שתגיע אחת. לחלופין, גם אם יש שעה קבועה למרשרוטקה - אין כל ערובה שהיא תצא בזמן וכאשר מדובר בנסיעה ממקום קטן - יש סיכוי שתצטרכו להמתין בתוכה שעות ארוכות בטרם תתמלא ותצא לדרך. זוהי אינה בעיה בערים הגדולות, כיוון ששם המוניות מתמלאות מהר יחסית, ומקסימום יתמלאו בדרך.

דבר נוסף שכדאי לקחת בחשבון כאשר נוסעים במרשרוטקה, זה את זמני הנסיעה. כדאי להוסיף לפחות שעה-שעה וחצי לזמן שיגידו לכם שהנסיעה אמורה להתמשך. ככל הנראה, אורך הנסיעה שינקבו באוזניכם הוא זמן הנסיעה "נטו", אך לעתים רחוקות מאוד זה אכן יהיה משך הזמן שבו תשבו במונית: הנסיעה עלולה להתארך בגלל שיבושים בכביש או פקקים. לעתים קרובות יותר הנסיעה תתארך בגלל שהנהג עצר להפסקת אוכל, שירותים או סיגריה, עצר כדי לעזור לרכב תקוע, עצר כדי להגיד שלום לחבר, עצר להראות לכם את הנוף או אפילו עצר בשביל לחלוק עמכם אטרקציה מקומית (מלחמת כלבים, לדוגמה).

למרות כל אלה, המחירים הזולים והתדירות הגבוהה יחסית של המרשרוטקות, הופכים אותה לכלי התחבורה הנוח והיעיל ביותר למעבר בין חלקי המדינה השונים.

אוטובוס: אוטובוסים "גדולים" קיימים רק בתוך ערים גדולות. הקווים מסומנים בברור, יחד עם התחנה הסופית שאליהם הם אמורים להגיע וקל יחסית להתמצא בהם. באוטובוסים החדשים יותר, אף יופיע

בתוך האוטובוס שלט המודיע על התחנה הבאה ועל התחנה הסופית, ובטביליסי תמצאו אפילו שלטים אלקטרוניים בתחנת האוטובוס. למרות כל אלה – אין מיזוג באוטובוסים ולעתים גם אין חלונות נפתחים.

רכבת: לרוב, הרכבות בגיאורגיה זולות ואיטיות יותר, מאשר המרשרוטקות, ותדירות פחות. כך שאם אין לכם כסף, אבל יש לכם זמן, כדאי לשקול את זה כאופציה. בנוסף, לעתים יש רכבות לילה עם קרונות שינה, כך שתוכלו לחסוך לינה בגסטאהאוס ובזבז יום נסיעה אם תבחרו באפשרות הזאת. קחו בחשבון שלא בטוח שתהיה לכם שינה איכותית או קרון שינה נוח.

אם הגעתם לגיאורגיה בעונת השיא, כדאי להזמין מקומות כמה ימים לפני שאתם מתכננים את הנסיעה ברכבת. כלומר, אם יש לכם מספר ימים במקום כלשהו, תוכלו לגשת לתחנה או לאחת מהמכונות האוטומטיות המוצבות ברחוב בערים הגדולות ולקנות מהן כרטיסים. אם אין לכם את הפריווילגיה הזו,

אפשר לנסות להזמין מאתר האינטרנטשל הרכבות (www.railway.ge), שבו נמצאים גם כל לוחות

הזמנים, אך האפשרות הזו לא תמיד פועלת.

מוניות:באופן טבעי, הנסיעה במונית יקרה בהרבה מאשר נסיעה בתחבורה ציבורית אחרת, בין אם מדובר בנסיעה עירונית או בין עירונית. עם זאת, המוניות נוחות מאוד ולעתים קרובות ממוזגות, כך שאם אתם קבוצה של ארבעה, כדאי לעשות את החישוב אם לא שווה לכם פשוט לנסוע במונית ולחלוק את הנסיעה. למי שמטייל בקבוצה גדולה יותר, כדאי אפילו "לסגור" מיני ואן שלם. זוהי אופציה נוחה במיוחד כאשר רוצים להגיע למסלולי טיול שנמצאים מחוץ לעיירות המרכזיות (כמו הטיולים באזור [קזבגי](#), לדוגמה), ואז אפשר לקבוע עם הנהג שעה שבה יוכל לאסוף אתכם כשתסיימו.

בהקשר זה, כדאי להזכיר גםטרמפים: אין (כמעט) טרמפים חינם בגיאורגיה. גם אם מקומי יעצור לכם ברכבו הפרטי בצד הדרך – אלא אם כן יציין מפורשות שמדובר בהסעה חינם – תשאלו כמה זה עולה. פעמים רבות זה יעלה כמו מונית, ואם אתם מחפשים להגיע במקום שאין בו תחבורה ציבורית מסודרת – זה עלול לעלות לכם ביוקר (ואפילו מאוד!). הדרך להוזיל עלויות היא לחבור למטיילים אחרים שיחלקו איתכם את התשלום או לבדוק אם מקומיים מצטרפים (חינם) לטרמפ ואז לבקש שיורידו במחיר, כי כבר לא מדובר בהסעה "פרטית". בכל מקרה, שימו לב שאם אתם מנסים להגיע ממקום

קטן אחד לאחר, המחסור בזמן לחכות למרשרוטקה עלול לעלות לכם ביוקר.

שכירת רכב: זוהי, כמובן, האופציה הנוחה והנעימה ביותר. אמנם מדובר באפשרות שאינה זולה במיוחד, אבל אם אתם מספיק אנשים - ההוצאות מתחלקות לסכומים סבירים לגמרי. גם במקרה זה, כדאי לחשוב על ההשכרה לפחות מספר ימים מראש, על מנת שיהיו רכבים פנויים שתוכלו להשתמש בהם. אין צורך לשכור רכב לכל תקופת השהות שלכם בגיאורגיה, אבל אפשר וכדאי לעשות זאת אם אתם מתכננים לנסוע להרים, שכן כך תוכלו להגיע בקלות וביעילות לכל מסלולי הטיול שתרצו ולא תצטרכו להיות תלויים בתחבורה ציבורית (שעלולה לא להגיע) או במוניות. כמו כן, יש את כל היתרונות ה"גלויים" יותר - אתם שולטים בזמן, יכולים לרדת מהכביש או לעצור היכן ומתי שתרצו ועוד.

קחו בחשבון שאם כבר שוכרים, עדיף שיהיה ג'יפ, כי הכבישים הנידחים יותר לא סלולים והדרכים עלולות להיות משובשות מאוד. עם זאת, למי שמתכנן לעשות טרק של מספר ימים, כדאי לחשוב על ההוצאות המיותרות של הרכב המיותר בימים אלה (כמה עשרות דולרים ביום עבור ההשכרה). אגב, רוב הסיכויים שתיקחו ג'יפ גדול וישן - שימו לב שהם ממש לא חסכוניים בדלק.

טיסה: למרות שיש מספר טיסות פנים בתוך גיאורגיה, אין סיבה של ממש להשתמש בשירות זה, אלא אם כן אתם מאוד קצרים בזמן ויש לכם כסף מיותר. במקרה זה תוכלו לטוס מטביליסי לקוטאיסי, לבטומי ולערים אחרות במדינה. יוצא הדופן היחיד בהקשר זה הוא הטיסה מטביליסי ל [מסטייה](#) (ו/או בחזרה). מדובר בהוצאה לא גדולה (60 לארי!) שתחתוך לכם את הזמן בדרכים לכעשירית. המחיר לא יקר בהרבה ממרשרוטקה, והחוויה שבטיסה במטוס הקטנטן תהיה שווה את זה. חשוב לזכור להזמין את הטיסה מספר שבועות מראש, אחרת לא יהיה לכם מקום. טלפונים: 591-51-17-99, 591-51-25-33.

מטבע מקומי, עלויות והתנהלות עם כסף

המטבע הלאומי של גיאורגיה נקרא לארי, ופעמים רבות הוא מסומן כ-GEL (קיצור של Georgian והמרכזיות הגדולות הערים בכל. (לארי חצי = שקל) שקלים שני יותר או פחות שווה 1 לארי. (Lari) תוכלו למצוא אינספור בנקים, כספומטים וחנויות צ'יינג', שרובם יציעו לכם פחות או יותר את אותו השער (כך שאם אתם חייבים כסף בעיר כלשהי, אין צורך לעשות סקר מעמיק). בנוסף, בערים אלה תוכלו לשלם בכרטיס אשראי ברוב החנויות והמסעדות הגדולות.

בעיירות הנידחות יותר המצב מעט שונה. ברוב המקומות לא תוכלו לשלם באשראי כלל, ורוב הזמן גם לא תהיה לכם אפשרות להחליף כסף או להוציא. בקזבגי ובמסטייה יש כספומטים (בקזבגי יש אפילו

צ'יינג' ברחוב הראשי), אך השערים בהם פחות טובים באופן משמעותי, לכן כדאי לתכנן הוצאות מראש ולהביא מספיק כסף. בכפרים הנידחים יותר לא תהיה לכם אפשרות להוציא כסף. לעתים, אם תשכרו נהג, מונית או מדריך מקומי יתאפשר לכם לשלם לו בדולרים, אך לא כדאי לבנות על האופציה הזאת ועדיף להצטייד במספיק כסף מראש.

קניות

אפשר למצוא בגיאורגיה כל סוג של מזכרת "טיפוסית" שתוכלו למצוא בכל מדינה אחרת - שלל חפצים ופריטים שונים ומשונים שכתוב עליהם "גיאורגיה" או מצוייר עליהם דגל המדינה או המפה. יש אינספור חנויות מזכרות הפזרות בערים הגדולות וגם בעיירות הקטנות והמתוירות יותר. אבל יש גם אפשרויות לקנות גם מזכרות ייחודיות יותר למדינה, כמו תכשיטים, כלי קרמיקה ועבודות רקמה, שכולם מתאפיינים בסטייל הגיאורגי המיוחד.

המזכרת הנפוצה ביותר מגיאורגיה היא כמובן, אלכוהול. תוכלו לבחור מבין מאות סוגי היין המקומי המשובח, הברנדי הגיאורגי המקומי, או הצ'ה צ'ה המשכר. ברור שגם לא חייבים לבחור ואפשר לקנות את שלושתם. רק תזכרו שאי אפשר להעלות בקבוקים למטוס, אז צריך לעטוף אותם טוב טוב לפני ששולחים עם התיק הגדול. אגב, אפשר לקנות גם כל סוג של אביזר נלווה לאלכוהול - החל מפלאסק מעוצב וכלה בקרן שתייה מסורתית.

אם תצאו מהערים הגדולות, תראו לצדי הדרך דוכנים המציעים שלל ריבות, דבש וצ'ורצ'חלה, שכולם מצויינים כמזכרות הביתה. לצדם תוכלו למצוא דוכנים המוכרים כלי קרמיקה, שטיחים ארוגים וערסלים, במידה ומחפשים מזכרת "אותנטית" יותר.

גלריות וחנויות אומנות פזרות ברחבי המדינה, ותוכלו לקנות בהן ציורים מקוריים של אומנים מקומיים (לא ממוסגרים, כמובן). בעיירות קטנות יותר ובשוק הגדול בטביליסי, יש גם ציירים ואומנים המוכרים את עבודותיהם בדוכני רחוב.

לחובבי העתיקות וה"ישנים" שביניכם כדאי להסתובב באזורי השוק בערים הגדולות (בעיקר בשוק הגשר היבש בטביליסי), שבהם אפשר למצוא אוצרות מתקופות שונות, החל מלפני מאות שנים וכלה בתקופת השלטון הרוסי במדינה. אלה גם מקומות טובים למצוא בהם תכשיטים ישנים ועתיקים בזול, יחסית.

רוב החנויות פתוחות בימים שני עד שבת בין השעות 10:00-18:00 (גם אז השעות גמישות למדי ואתם

עלולים לחכות עוד שעה עד הפתיחה). לעתים יש חנויות הפתוחות גם בראשון.

תקשורת

יש כיסוי נייד די טוב בכל המדינה, כולל אפילו במרבית המקומות המבודדים ביותר (כמו על הר באמצע מסלול טיול). לרשת האינטרנט הסלולארית יש קליטה פחות טובה, ובדרך כלל, כשמרחקים קצת מהישוב, קשה לתפוס אות אינטרנט. עם זאת, ברוב המסעדות, בתי הקפה, הגסטוהאוסים וההוסטלים יש WiFi חינם לשימוש הלקוחות ובטביליסי יש אפילו WiFi עירוני (שלעתים אפשר לקלוט ולעתים לא).

יש שתי חברות סלולר מקומיות עם כיסוי לא רע - [Magti](#) ו-[Geocell](#). שתיהן מציעות סים בזול ואפשרות לטעון אותו בנפח גלישה, בדקות שיחה או בשניהם - במחיר זול יחסית.

קוד הקידומת של המדינה הוא +995.

ויזה ותהליכי מעברי גבול

רוב המבקרים הישראלים בגיאורגיה מגיעים אליה דרך האוויר - משדה התעופה הבינלאומי ב**טביליסי**או ב**בטומי**. בהגיעכם לשדה התעופה תקבלו באופן אוטומטי אשרת שהיה ל-90 ימים, שתוכלו לפזר על פני 180 ימים (כלומר, להיכנס למדינה ולצאת ממנה כאוות נפשכם, כל עוד מספר הימים הכולל לא עולה על 90).

שימו לב: אם אתם נוטלים תרופות, ודאו טוב מאוד שהן לא [מופיעות ברשימה הזו](#), שכן יש איסור חמור בחוק הגיאורגי על הכנסתן למדינה (ברמה של מעצר ואולי אפילו מאסר).

חגים ופסטיבלים שנתיים

2-1 בינואר: חגיגות השנה החדשה בגיאורגיה - הערים מתקשטות באורות צבעוניים ובסמלים ססגוניים, יש ירידי רחוב וזיקוקי דינור בלילה.

14-7 בינואר: חג המולד הגיאורגי נחגג בצעדות ענקיות ברחובות הערים, שהמשתתפים בהן מניפים דגלים ושרים שירי חג המולד. ה-14 בינואר מציין את תחילת השנה החדשה על פי הכנסיה הגיאורגית האורתודוקסית.

אפריל: גם חג הפסחא (Aghdghoma) מתקיים בתאריך אחר מזה המוכר בעולם המערבי, ולעתים נערך אפילו מספר שבועות אחריו. למרות זאת, החגיגות המתקיימות דומות למדי לאלה ה"רגילות" וכוללות תפילות בכנסיה ביום חמישי של התשוקה ובשישי הטוב.

6 במאי: יום סיינט ג'ורג', הקדוש הפטרון של המדינה. מצויין בכנסיות ואז נחגג בארוחות משפחתיות.

26 במאי: יום העצמאות הגיאורגי הוא יום שמח ותוסס במיוחד ומצויין על ידי תהלוכות דגלים וצעדות גדולות, לצד הופעות רחוב, תערוכות, מסיבות ואירועים אחרים ברחבי המדינה.

28 ביולי: פגני פולקלור בין שמשלב, סוונטי בחבל שנה מדי המתקיים, מיוחד פסטיבל - Kvirikoba עתיק למסורות נוצריות מאוחרות יותר. באירוע יוצא הדופן יש שלל תחרויות (כמו הטלת סלעים למרחק), לצד חגיגות מוזיקה, ריקודים ומאכלים טיפוסיים, אבל גם תפילות ואפילו הקרבת בעלי חיים.

שבת הראשונה באוגוסט: מגוון וכולל, טושטי בחבל שנה מדי המתקיים פולקלור פסטיבל - Tushetoba פעילויות מסורתיות כמו גז כבשים ותחרויות סוסים, לצד אירועי מוזיקה ושירה מהנים.

28 באוגוסט: הבתולה של עלייתה את שמצין, במדינה החשובים הנוצריים החגים אחד - Mariamoba מריה לגן העדן. במהלך החג תושבי גיאורגיה מתאספים לתפילות בכנסיות ומדליקים נרות. לאחר מכן המשפחות עורכות ארוחות גדולות, בדרך כלל פיקניקים בטבע.

סוף ספטמבר-סוף אוקטובר: חגיגות הבציר בקחטי מתפרשות על פני חודש שלם, ובנוסף לעבודה עצמה, יש מסיבות רחוב, בליווי מוזיקה, ריקודים וכמובן, ארוחות גדולות.

23 בנובמבר: 'ורג' הוא הלא, גיאורגיה של הפטרון הקדוש את לחגוג שנועד נוסף יום - Giorgoba ביום זה החגיגות מעט גדולות יותר מהחג שבמאי, ואחרי הביקור המסורתי בכנסיה והארוחה המשפחתית - יש גם אירועי רחוב ואף קונצרטים, בעיקר במזרח המדינה.

קוד התנהגות ומנהגים

הגיאורגים ידועים כעם נחמד, לבבי וגאה, שנהנה מאוד לארח. כיוון שכך, כאשר תתארחו בגסטוהאוסים, בבתי הפרטיים של אנשים, תתכוננו לקבל כמויות אדירות של אוכל, כדי שחס וחלילה לא יחסר לכם. פעמים רבות גם תוזמנו לשתות יין, תה או צ'ה צ'ה עם המארחים (ללא תוספת תשלום) ולשוחח עמם. אם במקרה נפלתם על מארחים דוברי אנגלית (או שאתם דוברי רוסית), המקומיים ישמחו לנהל איתכם שיחות, לספר לכם על ההיסטוריה והתרבות במדינה ולשאול אתכם כיצד אתם מתרשמים מהטיול ומהאוכל (התשובה הנכונה, כמובן, היא שאתם נורא נהנים ושהכל נפלא, אחרת גאוותם הלאומית תיפגע).

בכפרים מקובל להגיד שלום לכל מי שנקרה לדרככם ולפעמים גם ינסו לפתח איתכם שיחה. אגב, אל תופתעו אם גם במסעדות או בברים זרים מוחלטים יזמינו אתכם למשקה - כאמור, הם עם גאה שנהנה לארח ולעתים יתאמצו מאוד בשביל לוודא שהמדינה משאירה עליכם רושם חיובי ככל האפשר. בהקשר זה, נסו לא לפתח שיחות על רוסיה והשלטון הרוסי או על החבלים אבחזיה ודרום אוסטיה - אלה עשויים לגרום למרמור ואפילו לעוינות מצד בני שיחתכם המקומיים.

אל תופתעו אם תראו, במפגשים בין גברים לנשים (ומפגשים של בני אותו המין) שמנשקים אחד את השני על הלחי. פעמים רבות תראו גם זוגות של גברים הולכים ברחוב מחזיקים ידיים או מחובקים. בגלל שחברות היא ערך עליון בתרבות הגיאורגית, והם אינם מפחדים לבטא קרבה (אפלטונית), ככל שהקשר בין שני אנשים קרוב יותר – כך גם הקרבה הפיזית ביניהם. לעומת זאת, מאוד לא מקובל להתחבק בחיבוק אינטימי או לנשק על השפתיים (גם כאשר מדובר בגבר ואישה) בפומבי, והמקומיים לא רואים את זה בעין יפה.

מי שרוצה להכנס לכנסיות או למנזרים צריך להתלבש בהתאם – אי אפשר להכנס במכנסיים קצרים ונשים מחויבות גם בכיסוי ראש, ולעתים גם בחצאית. לפעמים תוכלו למצוא מטפחות לאלתור להשאלה בכניסה למקומות הקדושים.

עונות לטיול ומזג אוויר

החודשים הפופולאריים ביותר לטיול בגיאורגיה הם יוני-ספטמבר, שבהם מזג האוויר באזורים שבהם נמצאים רוב מסלולי הטיול היפהפיים (בעיקר בהרי הצפון – קזבגי וסוונטי) נעימים ונוחים להליכה. רוב הזמן הימים חמימים ונעימים והלילות הופכים לקרירים עד קרים מאוד, אך עם זאת, קחו בחשבון את העובדה שמזג האוויר עלול להיות הפכפך והגשם (והקור) עלולים להפתיע אתכם ולהגיע משום מקום. במקרים מסוימים מזג האוויר ה"חורפי" עשוי להמשך דקות בודדות, אך לעתים הוא עלול להמשך ימים אחדים. בכל מקרה, אם אתם מתכננים לשהות בחלקים הצפונים של המדינה, כדאי לקחת בגדים ארוכים וחמים, מעילי גשם וציוד נגד מים.

באותה התקופה, אזורים אחרים בגיאורגיה – פנים המדינה והחופים הופכים לחמים מאוד (40-30 מעלות במהלך היום). קחו בחשבון שברוב המקומות לא יהיה מיזוג אוויר והצטיידו בהתאם. בערבים, אחרי שהשמש שוקעת, הטמפרטורות הופכות לנסבלות יותר ובערב ייתכן ואפילו תצטרכו חולצה ארוכה דקה (קרוב לוודאי שלא). אם אתם לא מתכוונים להגיע להרים בכלל, אלא רק לפני המדינה או לחוף הים – כדאי להמנע מהחודשים יולי ואוגוסט, שנוטים להיות חמים ולחים במיוחד.

במהלך החורף (לפעמים אפילו מנובמבר) הטמפרטורות צונחות וההרים מתכסים בשלג, ואלא אם כן אתם מתכננים חופשת סקי או ספארי אופנועי שלג באחד האתרים הספורים הפזורים במדינה, כדאי מאוד לבדוק את מזג האוויר טוב טוב לפני שמגיעים לאזור, כדי שלא תתקעו באחד הכפרים. בחורף, הדרכים עלולות להיחסם על ידי בוץ ושלג בקלות ובמהירות ולעתים עוברים ימים (או אפילו שבועות) עד שהדרך מתפנה.

בטיחות ובריאות

טרור: משרד החוץ מתריע בפני טיול בשני חבלי הארץ הבדלניים, אבחזיה ודרום אוסטיה, שאינם מקבלים את השלטון הגיאורגי ועל כן נחשבים למסוכנים ואינם בטוחים לטיול. לשגרירות ישראל אף אין יכולת לסייע בחילוץ מטיילים שנקלעו לאזור, לכן כדאי לשים לב לא להכנס לשם בטעות (או בכוונה). מטיילים מכל העולם מוזהרים שלא להכנס לאזורים מורדים אלה, בין השאר בגלל פעולות טרור שבוצעו על ידיהם בעבר.

בנוסף, כדאי לשים לב שלא להתקרב יותר מדי לגבול עם רוסיה, שכן מעבר זה עלול להתפשט כבעייתי על ידי הגיאורגיים. פעמים רבות תמצאו חיילים המסיירים באזור הגבול הצפוני (באזורים קזבגי וסוונטי), שיזהירו אתכם וימנעו מכם להתקרב, אך לעתים עלול להיווצר מצב שבו תתקרבו אליו יותר מדי באין מפריע. שימו לב שאתם לא חוצים אותו בטעות (היו דברים מעולם).

פשע: רוב גיאורגיה בטוחה לגמרי לטיול, אך בכל מקרה כדאי להתנהג בהגיון בכל הנוגע לכספכם ולחפציכם, כיוון שיש גניבות וכייסים: אל תסתובבו עם סכומים גדולים של כסף עליכם, אל תנופפו בציד יקר (טלפונים או מצלמות) ברחוב או במקומות ציבוריים והשגיתו על כיסיכם ותיקיכם. כדאי גם להכין צילומים של הדרכון ומסמכים אחרים במקום נפרד מהמקור. גנבות וכייסים נפוצים בעיקר במקומות הומי אדם - שווקים, תחבורה ציבורים ואתרי תיירות. עם זאת, שיעור הפשע אינו גבוה מאוד במדינה, ובשנים האחרונות גם פחתה השחיתות, כך שניתן לסמוך על המשטרה שתעזור לכם, במקרה הצורך.

נסיעות: בניגוד למה שנראה בכבישים, על פי חוק, אסור לחרוג מהמהירות המותרת והדבר אף נאכף על ידי המשטרה ובאמצעות מצלמות מהירות. בנוסף, יש לחגור בכל נסיעה. בגלל ריבוי תאונות הדרכים והמצב הירוד של חלק מהכבישים, כדאי לנסוע רק באור יום.

בריאות: אין הגבלות בריאותיות על טיול בגיאורגיה ואין חובה להתחסן לפני שמגיעים למדינה. עם זאת, כדאי לשים לב למקור המים ששותים ממנו ולוודא שהמים טובים לשתיה. המים בברזים, בדרך כלל, טובים לשתיה, ופעמים רבות גם מי הנחלים, אבל כדאי לשאול מקומיים אם אינכם בטוחים. אם יש לכם ספק - פשוט קנו בקבוקים אטומים. יש מעט שירותים רפואיים במדינה, שהולכים ומתמעטים ככל שמתרחקים מהערים הגדולות. כלומר, אם תזדקקו לרופא - תאלצו להגיע לאחת הערים המרכזיות.

זה מספיק חשוב בשביל שנזכיר את זה גם כאן: כל התרופות [שמופיעות ברשימה הזו](#) אסורות להכנסה לגיאורגיה, לכן חשוב מאוד להימנע מכך (העונש הוא מאסר, החרמת הדרכון ואף חמור מכך).

מידע מיוחד לנשים ולקהילת הלהט"ב

למרות שרשמית, גיאורגיה היא אחת המדינות הבודדות בברית המועצות לשעבר, שאפליית קהילת הלהט"ב אסורה בה על פי חוק, המצב בשטח הוא מעט שונה. בעוד שהממשלה פועלת בגלוי לקרב את גיאורגיה לאידיאלים האירופאיים, בכך שחוקקה חוקים האוסרים על אפליה של הקהילה הגאה במקומות עבודה ובזכויות אזרח בסיסיות, רובה המכריע של האוכלוסיה מתנגד להומוסקסואליות.

היות והמוסד החשוב ביותר במדינה הוא הכנסיה האורתודוקסית, ובהתאמה אחד האנשים המשפיעים ביותר בגיאורגיה הוא הפטריארך הראשי - חלק הארי של החברה תופש הומוסקסואליות כסטיה מהאידיאולוגיה הנוצרית האדוקה שלהם, והדבר מתבטא בשנאה שלעתים מלווה באלימות מילולית ואף פיזית. כמובן שהדבר נעשה קיצוני אף יותר מחוץ לערים הגדולות.

עם זאת, שני מקומות שבהם אתם עשויים להתקל בפעילות גאה כלשהי הם בעיר הבירה טביליסי, ובמהלך הקיץ גם בבטומי. בגלל האנטגוניזם של רוב התושבים כלפי חברי הקהילה, אין כל כך פאבים או מועדונים ייחודיים לביילוי או לפיק אפ, אבל תוכלו לנסות באחד המקומות הבאים, הידועים בידידותיות יחסית: www.ilga-europe.org

אגב, למרות שכדאי להצניע ביטויי חיבה הומוסקסואליים במקומות ציבוריים, מחשש לאלימות מהעוברים והשבים, בני אותו המין יכולים בחופשיות להחזיק ידיים ברחוב ואפילו ללכת מחובקים, שכן זהו נוהג מקובל בגיאורגיה ואינו נתפש כמיני. לעומת זאת, חיבוקים ארוכים ונשיקות על השפתיים מתקבלים בצורה לא טובה גם כאשר מדובר בזוגות סטרייטים.

נשים: רשמית, אין חוקים המגבילים נשים, ורובן ככולן עובדות ורוב הסיכויים שכשתתארחו בכפרים, תשימו לב שהן עסוקות הרבה יותר מהגברים. אין בעיה להתלבש בכל צורה שתמצאו, וגם המקומות לובשות מכנסיים קצרים וגופיות. קחו בחשבון שעלולים להטריד אתכן, בעיקר בלילה, אך לרוב זה מסתיים רק במילים (כמובן, שכמו בכל מקום אחר, רצוי להימנע משהות במקום מבודד עם גברים זרים. הגיאורגים נוטים גם להשתכר). עם זאת, לנשים בגיאורגיה אסור לבהות בגברים זרים וגם מאוד מאוד לא מקובל לראות נשים מעשנות ברחוב. בנוסף, יש לכסות את הראש ואת הרגליים בכניסה למנזרים ולכנסיות (אם תרצו) ולעתים אפשר להשאיל מטפחות בכניסה אליהם.

על האוכל המקומי

האוכל הגיאורגי הוא בדרך כלל פשוט, טעים, משביע, טרי ובשפע. בארוחה טיפוסית תמצאו מרקים,

מאפים, בשרים, תבשילים, סלטים וכוסברה, הרבה כוסברה. המרכיבים המרכזיים בארוחות הם בשר, תפוחי אדמה, לחם, גבינות וירקות (מלפפון, עגבניה, חציל, בצל ועוד). הגיאורגים אוהבים מאוד לאכול ולשתות. כמויות האוכל העצומות שמוגשות בכל ארוחה הן ההוכחה הטובה ביותר לכך. כאשר משפחה גיאורגית מבשלת ארוחה, יוצאת לפיקניק או מבקרת במסעדה - תמיד יהיה מספיק אוכל בשביל להאכיל פי שלושה אנשים מהנוכחים בסעודה.

אם ייצא לכם להתארח אצל משפחה מקומית (מה שיקרה ככל הנראה אם תשנו בכפרים), אל תופתעו מהארוחות העצומות שיוגשו לכם בבוקר ובערב - פעמים רבות מגוון המאכלים גדול והמנות ענקיות. כיוון שכך, אתם עלולים למצוא את עצמכם הולכים לישון שבעים, מתעוררים שבעים ומגיעים לארוחת ערב שבעים, אחרי יום טיול ארוך. הדבר תופש גם לגבי ביקור במסעדות - המקומיים מזמינים מספר רב של מנות למרכז השולחן וכולם חולקים באוכל. בכל מקרה, בסוף ארוחה גיאורגית תישאר כמות אדירה של אוכל על השולחן. בנוסף, כשמקומיים נפגשים לאכול, הארוחה בדרך כלל תלווה בכמויות בלתי נתפשות של אלכוהול - בדרך כלל יין או צ'ה צ'ה.

מאפים: המאפה הגיאורגי הלאומי, החצ'פורי, נפוץ מאוד בכל רחבי המדינה, בווריאציות שונות. תמצאו אותו בכל המאפיות, בתחנות האוטובוס ובכל ארוחה שייצא לכם לאכול בבית מקומיים. הסוג הפשוט ביותר הוא עיגול בצק עם שמן, לעתים גם עם גבינה למעלה, אך יש אפשרויות נוספות אחרות:

- אימרולי - עבה יותר מהחצ'פורי הרגיל, ונראה קצת כמו בצק פיצה, שממולא בגבינה מותכת.
- קובדרי- כמו אימרולי, אבל ממולא בבשר (בקר, כבש או חזיר), תבלינים, בצל ולפעמים גם משמשים.
- מגרולי- כמו האימרולי, אך עם תוספת גבינה מלמעלה.
- אצ'רולי- "סירה" שעשויה מבצק, שממולאת במספר סוגי גבינות, כשמעליהן שבורה ביצת עין ומעל הכל גוש חמאה. הדרך ה"נכונה" לאכול את האצ'רולי, שמקורו במחוז אג'רה בדרום מערב המדינה, היא על ידי קריעת הבצק התפוח והיבש שמקיף את ה"סירה" וטבילתו בביצה ובגבינות, בעוד החמאה נמסה על הכל. טעים מאוד, אבל אפשר ממש להרגיש את העורקים מסתיידים תוך כדי האוכל.
- פנובני- סוג של בורקס מרובע, המקופל במשולשים לכיוון האמצע (כמו ארבעה בורקסים מחוברים) וממולא בגבינה.
- אצ'מה - מאפה העשוי שכבות-שכבות: גבינה, בצק, גבינה, בצק וחוזר חלילה. כמו לזניה, אבל בלי פסטה.
- למרות שרוב המאפים המקוריים ממולאים בדרך בגבינה, אפשר למצוא גם מספר מילויים אחרים, בעיקר באימרולי ובפנובני: פטריות, שעועית אדומה, תפוחי אדמה, בצל ועוד.
- פורי - הלחם הגיאורגי הפשוט, שמגיע בצורת עיגול או אליפסה מאורכת בגדלים מפלצתיים ובזול מאוד. הפורי נאפה בתנורים מיוחדים, ויש מאפיות המתמחות רק בו.

חינקלי:כיסוני הבצק המפורסמים של גיאורגיה, הנראים כמו סוג של שק וממולאים בדרך כלל בבשר, אבל לעתים קרובות גם בתפוחי אדמה, בפטריות או בגבינה. החינקלי מוגש כמנה בפני עצמה, ללא תוספת, ונקנה ביחידות. במסעדות הפונות יותר לתיירים, תוכלו לקנות בודדים ולטעום, אך במסעדות הדרכים הקטנות הכמות ההתחלתית היא לעתים 15 (ולפעמים זה כל מה שניתן לקנות במקום). בדרך כלל לא אוכלים את שאריות הבצק שאוטמות את המעטפה (הן גם ככה די חסרות טעם), ולכן בתום ארוחה תראו צלחות מלאות בגושי בצק, שנותרו מערימת החינקלי שהיתה שם קודם.

בשר ודגים:האפשרויות הנפוצות בגיאורגיה הן בקר, כבש, חזיר, עוף והודו. בדרך כלל מדובר בבשר טרי מאוד, הנמצא במנות רבות, כולל תבשילים ומרקים, אך כמובן מגיע גם כמנה בפני עצמה - על האש (קבבים, נתחי בשר וכדומה), צלוי, מבושל ועוד. בערים הנמצאות קרוב לחוף יש גם מגוון של דגים טריים.

מרקים ותבשילים: בחורף נעשה קר ברוב חלקי גיאורגיה וגם בקיץ עלול להיות קר בהרים (תמיד בלילה, לפעמים גם ביום), על כן מזל שיש שלל אופציות למרקים ולתבשילים מחממים. ברוב המרקים יהיה בשר, תערובת תבלינים שעשויה להיות מעט חריפה וכמובן, כוסברה. יש גם מרקים צמחוניים, ביניהם פטריות, תפוחי אדמה או שעועית. אם זה חשוב לכם - כדאי לוודא מראש. פעמים רבות המרקים עשויים להכיל גם חמאה, גבינה או יוגורט מחלב מותסס (oni'mats). עוד מאפיין שתתקלו בו הרבה במרקים או בתבשילים הוא הניגודיות שבין תערובת התבלינים הפיקנטית לפירות יבשים, בעיקר מחית שזיפים (tklapi).

המרקים הנפוצים ביותר הם חראצ'ו (בשר, אגוזי מלך, מחית שזיפים, אורז, תבלינים חריפים), צ'יחירטמה (בשר, ביצים, קמח, חומץ ענבים, צמחי תבלין), בוזרטמה (בשר, בצל, עגבניות, תבלינים

חמצמצים). גם התבשילים הגיאורגים מומלצים, בעיקר אלה עם לבובי (שעועית האדומה), שמבושלים

ומוגשים בכלי חרס עם ירקות וכוסברה.

צ'ורצ'חלה: בדוכני האוכל והמזכרות שנמצאים ברחובות הערים ומחוצה להן, תראו פעמים רבות

"מקלות" התלויים על חוטים, מגג הדוכן (ממש נראים כמו נרות). זהו החטיף ה"לאומי" של גיאורגיה. מדובר בשרשרת של אגוזי מלך, המצופים במיץ ענבים מוקשה שצבוע בצבעי מאכל או פירות יבשים אחרים. הצ'ורצ'חלה מגיע במגוון צבעים, גדלים ומחירים וטעמו חמצמץ או מתוק.

משקאות

יין – כאמור, זוהי אחת מגאוות המדינה הגדולות, והגיאורגיה מפורסמת בזכות היין המשובח (אדום ולבן) שהיא מייצרת, הודות לאלפי זני הענבים שגדלים בשטחה. יש היסטוריה עשירה של ייצור יין במדינה, כשממצאים ארכיאולוגים מוכיחים שכבר לפני 6,000 שנה החלו במסורת. גיאורגיה מכילה אינספור יקבים וכרמים וקל מאוד למצוא יין בכל מקום.

צ'ה צ'ה – משקה אלכוהולי, המכיל 45-55% ופעמים רבות מיוצר בבתי פרטיים. גם צ'ה צ'ה בדרך כלל מופק מענבים, אך לעיתים מכינים אותו גם מתפוזים, קלמנטינות, תאנים ועוד.

בירה – גם בישול בירה הוא מסורת עתיקה בגיאורגיה (לא כמו היין), והראשונה שיוצרה היתה בירת קזבגי. יש מספר סוגים של בירה, המיוצרות בכמה מבשלות מקומיות, אך הפופולאריות שבהן הן קזבגי ונתחטרי (Natakhtari).

לימונדה – משקה מוגז בטעם לימון, שבדרך כלל מעורב בטעם נוסף – אגסים, אפרסקים ועוד. אחת ה"לימונדות" הנפוצות ביותר היא בשילוב עם טרגון (!) – זה יוצר משקה ירוק עם טעם לוואי לא אטרקטיבי.

מים מינרלים – מי בורג'ומי הם המים המבוקבקים הפופולאריים ביותר בגיאורגיה. מדובר במים מוגזים טבעית, בעלי טעם מעט מלוח, הנשאבים מהמעיינות בעיר בורג'ומי. אגב, אם אתם לא בעניין של מים מוגזים, כדאי לזכור לבדוק את תוויות הבקבוקים לפני שקונים אותם (לא רק בורג'ומי), כי אפשר להתבלבל ביניהם בקלות.

תה – בדרך כלל תה שחור רגיל. יגיע בסוף ארוחה ביתית, בליווי ריבת פירות להמתקה.

תרבות ומוזיקה

מוזיקה וריקוד: הגיאורגים, בעיקרם, הם עם שמח והמוזיקה והמחול מושרשים עמוק בתרבותם. פעמים רבות תתקלו בהופעות חיות במסעדות או בפאבים, ולעתים אפילו ברחוב. מיקומה יוצא הדופן של

המדינה - בין אסיה לאירופה - מביא לבלייל של השפעות, שיוצר סגנון מוזיקה מובחן וייחודי. המוזיקה המסורתית של גיאורגיה, הידועה כפוליפונית (מרובת קולות), מתייחסת לנושאים שונים מחיי היום יום (עבודה, אהבה ועוד) ומומלצת לשמיעה ולו רק בשביל ליהנות מהחוויה השונה. בכנסיות הגדולות תוכלו גם להתרשם ממקהלות כישרוניות, ששרות תפילות מדי יום ראשון בבוקר. עם זאת, גם מוזיקת הג'אז פופולרית במדינה (אפילו יש שני פסטיבלים גדולים - בבטומי ובטביליסי).

הריקודים הגיאורגיים כוללים צעדים מתוחכמים וגמישים, בעיקר עבור הרקדנים הגברים, שלעתים קרובות מתהפכים, קופצים ובוועטים בגרנדיזיות ובחן. התלבושות מפוארות ומתנופפות והמחזה כולו מיוחד ומרשים למדי. הריקודים מלווים פעמים רבות בהופעה חיה, הכוללת כלי מיתר, נשיפה והקשה.

אומנות חזותית: במוזיאון האומנות בטביליסי, כמו גם בגלריות נחשבות ברחבי המדינה, תוכלו להתרשם מתוצרי תור הזהב של האומנות הגיאורגית, שהתרחשה בין המאה ה-11 למאה ה-13. באותה התקופה יצרו את מיטב הפרסקאות בכנסיות הגיאורגיות, כמו גם כלי ברזל מעודנים ותכשיטים מיוחדים. עם זאת, בשנים האחרונות יש מעין התעוררות מחודשת של ציירים ויוצרים צעירים, שמציגים ומוכרים את עבודותיהם בחנויות מתמחות ובדוכני רחוב.

ספרות: ההיסטוריה הספרותית של גיאורגיה היא עשירה ומפוארת, כאשר המשורר הלאומי, שותה רוסטבלי (המאה ה-12; במהלך טיולכם תתקלו בוודאי במוסדות, פסלים, רחובות וגנים על שמו) מפורסם ברחבי העולם כולו. עם זאת, בעשורים האחרונים המצב הספרותי במדינה קשה למדי. יש מעט יוצרים צעירים וכמעט ואין מבוגרים כלל. למען האמת, ה"ספרות" הגיאורגית מסתכמת בשנים האחרונות בעיקר בתרגומים של רבי מכר בינלאומיים.

אומנות הבמה: לעומת תרבות המוזיקה והמחול העשירה במדינה, דווקא אמנויות הבמה מדשדשות במקומן ואינן מצליחות כל כך לפרוץ מתוך המדינה. הדבר נובע בעיקר ממחסום השפה, שכן גיאורגית היא שפה שמדברים רק בגיאורגיה, לכן אין ביקוש להצגות ולמופעי תיאטרון בשפה זו. לעומת זאת, התחומים שאינם דורשים שליטה בשפה המקומית, כמו בלט ואופרה, מצליחים להפוך למופעים בינלאומיים. אם בכל מקרה תרצו לחוות הצגה גיאורגית במהלך ביקורכם במדינה (פנטומימה, לדוגמה) - המקום הטוב ביותר לכך הוא טביליסי, על שפע התיאטראות הפזורים בה.

צפו במופע מחול מסורתי - תלבושות גרנדיזיות ופעלולים על הבמה:

חשמל ומתאמים לשקע

בדומה לרוב המדינות באירופה, שקעי החשמל בגיאורגיה הם של שני פינים עגולים (כמו של מטען של טלפון), כך שאין צורך להביא מתאם, אלא אם כן יש לכם מוצר חשמל בעל שלושה פינים. עם זאת, חשוב מאוד (מאוד!) להביא מפצל, כיוון שיש מעט מאוד שקעים בחדרים, אז אם יש לכם יותר ממכשיר אחד - כדאי שיהיה מפצל כדי שתוכלו להטעין הכל במהלך הלילה ולא להיאלץ לבחור את המכשיר החשוב יותר. אגב, קחו בחשבון שאם אתם מתכננים לישון בכפרים מבודדים, יש סיכוי שעלולות להיות הפסקות חשמל.

הפרשי שעות מהארץ

גיאורגיה נמצאת שעה אחת אחרי שעון ישראל.

שגרירויות וקונסוליות ישראל

שגרירות ישראל בגיאורגיה נמצאת ב**טביליסי**הבירה, והיא מקבלת קהל בימים שני עד שישי בשעות 10:00-13:00.

- כתובת: שדרות Agmashenebeli מספר 154.
- טלפון: 995-32-556500
- מייל: press@tbilisi.mfa.gov.il
- אתר עברית: embassies.gov.il
- אתר אנגלית: embassies.gov.il

קהילה יהודית

אם בעבר היתה בגיאורגיה קהילה יהודית גדולה וענפה, עם השנים מספר היהודים הלך ופחת במדינה, בעיקר בזכות העלייה המסיבית לארץ. למרות זאת, אפשר עדיין למצוא שרידים של הקהילה, שממוקדת בעיקר בטביליסי, בבטומי, בקוטאיסי ובמספר עיירות קטנות אחרות, שבהן מספר בתי כנסת, מסעדות כשרות ואפילו בית חב"ד.

טביליסי: יש שני בתי כנסת פעילים בעיר הבירה. בית הכנסת הגדול נמצא בכתובת 45/47 Leselid ואילו בית הכנסת של יהדות אשכנז ממוקם ברחוב Kozhevenny מספר 13.

קוטאיסי: יש רובע יהודי עתיק בעיר, אך מתוך שלושת בתי הכנסת שנמצאים בו, רק אחד עדיין נמצא בשימוש. תמצאו אותו בכתובת 49 Gaponov.

[בטומי](#): יש בית כנסת פעיל אחד, הנמצא ברחוב Pshavela Vaja.

בית חב"ד היחיד במדינה נמצא בטביליסי, ותמצאו בו את כל שירותי הדת שתצטרכו, כולל סעודת שישי מפוארת.

- כתובת: Tbilisi, 0108 Georgia
- טלפון: 995-593-23-91-15
- אתר: www.chabad.ge

קחו אותנו איתכם - אתם מוזמנים להמשיך לגלוש ולהתעדכן באתרינו במהלך החופשה שלכם בחו"ל

afty.lametayel.co.il